

Groot Bommels Dictée 2010 (auteur: Jaap Huizer)

1. Gijs kon tegen het hek steigeren wat hij wou, maar als Marietje zei dat het nodig was om kleren te kopen, dan was het nodig.
2. Gijs kon tegensputteren dat hij moest wieden in het hof, Marietje zei gevat dat het onkruid wel een dag irrelevant kon zijn.
3. Gijs mopperde nog dat hij liever een dag in het cachot bij veldwachter Geluk zat dan te moeten winkelen.
4. De toestand was voor hem al precair als hij een dag niet in het hof was geweest.
5. Dat was tenslotte in al z'n variëteit aan groente, de spaarpot voor de winter.
6. Dat hij daar de helft van de tijd voor de sociëteit, zoals hij het schuurtje op het hof spottend noemde, stond te delibereren over de demobilisatie van de Duitsers, de ontgoocheling over het ontbreken van de wereldvrede en de onbegrijpelijke psyche van de ziel van de buurman, was niet ter zake.
7. Dat wist Marietje niet, dacht hij.
8. Gijs moest eraan geloven: mee naar de Beijerlandse laan in Rotterdam om een tenue te kopen voor de zondag.
9. Op een mooie zaterdag had Marietje de wekker op vijf uur gezet.
10. Zo kuierden ze samen over de kade om de boot van zes uur te halen.
11. De Prinses Beatrix lag in al haar schoonheid te pronken aan de ponton.
12. Gijs, poëtisch als hij is, liep na een stevig ontbijt van eieren met spek al te filosoferen over literaire genres waar hij van hield.
13. Graag had hij nog een aantal jaren langer op school gezeten maar het werk op het land wachtte en het grote gezin kon de extra inkomsten niet missen.
14. Nu hij getrouwd was schreef hij 's avonds stukjes plaatselijk nieuws in het Eilanden Nieuws en intussen droomde hij van essays en hymnes.
15. Maar al liep hij te mijmeren langs de waterkant, hij was ook wel materialistisch en bewonderde het sierlijk esthetisch lijnenspel en de dynamica die er van De Beatrix uitging.
16. Aan boord begroetten ze Jan Zoon die hen de kaartjes verkocht en die consequent de gasten aan boord verwees naar z'n koffie in de kombuis.

17. Aan de draaiing van het water aan het einde van de pier kon Gijs zien dat er al vloed liep.
18. Kapitein Vos stond dan ook fluitend aan het roer.
19. Daar kwamen ze de Neeltje tegen, een binnenvaartscheepje met een equivalent van wel vijf vrachtauto's.
20. Gijs droomde weg aan de reling. Hij dacht aan de veerverbindingen die er eeuwenlang tussen Flakkee en de overkant waren geweest. Eerst met krakkemikkige bootjes op de roeiriemen, later op de zeilen en op stoom om ten slotte te eindigen met de moderne diesels die er nu in de Beatrix staan.
21. Overtochten vonden ondanks mist, storm of ijsgang toch vaak doorgang met grote inspanningen van de bemanning. Het was een verbinding die mensen in staat stelde, familie te bezoeken of elders zaken te doen. Een verbinding die ervoor zorgde dat de landbouwproducten van het eiland ver het land in konden worden gedistribueerd en anderzijds materiaal voor onder andere de bouw aangevoerd kon worden.
22. De opkomst van het industriële tijdperk is een belangrijke stap in de ontwikkeling van de veerdiensten van en naar het eiland zo rond het midden van de negentiende eeuw, wist Gijs.
23. 't Is geen cliché om te zeggen dat Gijs veel wist van de geschiedenis van z'n (zijn) dorp en eiland.
24. Door zijn extreme interesse in de cultuur en natuur van Flakkee was Gijs absoluut geen geitenwollensokkenfiguur.
25. Hij mocht dan gedomicilieerd zijn op een eiland, maar hij wist blijksems goed wat er in de wereld aan de hand was.
26. Hij wist goed te vertellen waarom de agrarische sector op dat moment was gedesequilibreerd.
27. De opbrengst van de graanoogsten viel tegen door concurrentie uit het buitenland en de op Flakkee wijd en zijd geteelde meekrap viel weg doordat er goedkopere synthetische kleurstoffen gemaakt werden.
28. Onder de landarbeiders heerste werkloosheid. Die viel samen met de ontwikkeling van Rotterdam als haven- en fabrieksstad. Vele landarbeiders trokken dan ook naar Rotterdam om daar in de havens of in een fabriek te gaan werken. Of ze werden employé bij een havenbedrijf. Ze namen hun gezinnen mee.

29. Dat leverde voor de veerdiensten weer extra inkomsten op door het familiebezoek over en weer. De veerboten werden groter, sneller en comfortabeler tot de trots van Den Bommel er kwam, de Prinses Beatrix. Een summum van schoonheid en efficiëntie: de Bommelse boot.
30. En daar stond Gijs nu op en hij bewonderde de weidsheid van het Haringvliet, die machtige zee-arm. Die traag stroomde door oneindig laagland. Ja, ja, Gijs kende de klassiekers.
31. Gijs stond in de luwte van de stuurhut en genoot van het voorbijtrekkende landschap. Ze voeren vlak langs de rietkragen van het eiland Tiengemeten: een vruchtbare polder, arbeiders van Flakkee gingen in oogsttijd vaak de hele week naar het eiland om te helpen bij de oogst en kwamen alleen in de weekenden naar huis.
32. Dat ging zo door tot de grote machines zoals de combines het werk van vele handen overbodig maakten. Tot circa 1850 was een deel van Tiengemeten nog een quarantaine-inrichting. Schepen uit de Oost met bestemming Rotterdam moesten enkele weken op de rede van Tiengemeten blijven liggen om verspreiding van besmettelijke ziekten te voorkomen.
33. In 1839 werden er bij de quarantaineplaats een ziekenzaaltje en een pesthuis gebouwd. In 1944 werd het eiland door de bezetters geïnnundeerd. Toch bood het plaats aan vele onderduikers die aan de Arbeitseinsatz (Arbeitsinzet) wisten te ontkomen. Vaak zaten ze maanden in de rietkragen rond het eiland.
34. Ook in 1953 stond het eiland blank en zijn er mensen verdronken. Nu had Gijs weer geruchten gehoord dat Rotterdam het vervuilde baggerslib uit de havens op Tiengemeten wilde storten. Gijs ijsde bij het idee. Laat de goocherders uit Rotjeknor hun residuen maar in hun eigen achtertuin storten.
35. Langzaam naderden ze de pijlers van de nog te bouwen Haringvlietbrug. Tijdens passages in mist was het hachelijk om te passeren maar nu met dit mooie weer was het een sinecure. Aan de Deltawerken werd met volle kracht gewerkt. Het leek wel of Waterstaat carte blanche had gekregen om dammen en bruggen te bouwen. Gijs was blij met de veiligheid die het plan bood na de verwoestende ramp van '53 maar vroeg zich af of het Haringvliet geen doods water zou worden zonder eb en vloed. Een stationair luguber zoet meer waarin alleen de alg zou floreren. Maar misschien zag hij het wel te somber in. De ingenieurs van Waterstaat zouden toch niet de suspectie op zich willen laden te knoeien met het milieu? Gijs genoot van de koffie en van de reis met diepe teugen. Veel te snel rondde de Beatrix de haven van Numansdorp.
36. 's Avonds was Gijs nog onder de indruk van de boot, de tram, z'n (zijn) vrouw Marietje die als een veldmaarschalk door de Beijerlandse laan marcheerde en van z'n (zijn) nieuwe pak.
37. Alleen het pashokje viel hem tegen: ze konden onder het gordijntje doorkijken naar z'n (zijn) lange onderbroek. En daar hield Gijs niet van.